

Cermaq Norway AS

Ref. 2021/0316

Gjerbakknes

8286 Nordfold

24. september 2021

Steigen kommune

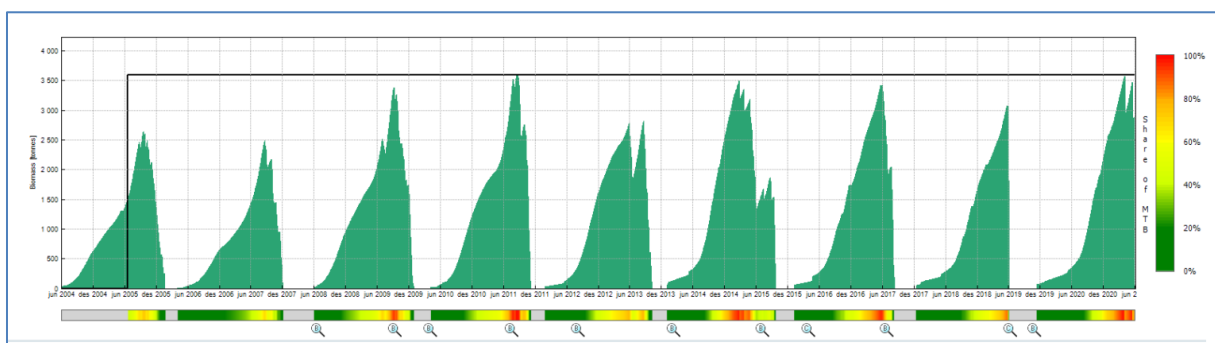
postmottak@steigen.kommune.no

Søknad om dispensasjon fra arealplanen – flytting av lokalitet i Skagstadsundet

Cermaq Norway AS ("Cermaq") eier og driver lokaliteten Hammer i Skagstadsundet i Steigen. For å legge til rette for en mer miljømessig bærekraftig produksjon, med muligheter for økt biomasse på sikt, ønsker Cermaq å avvikle dagens drift på Hammer og etablere en ny lokalitet litt lenger nord i Skagstadsundet. Nyetableringen krever dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

1. Hammer - Bakgrunn

Lokaliteten har vært i drift siden tidlig på 2000-tallet, med en tillatt biomasse på 3.600 tonn. Produksjonen og utnyttelsen av MTB er vist i figur 1 nedenfor.

Figur 1 Produksjon på lokalitet Hammer 2004-2021

De produksjonsmessige og fiskevelferdsmessige resultatene på Hammer har vært gjennomgående gode. Imidlertid har deler av de miljømessige resultatene på gjennomførte B- og C-undersøkelser i perioder vært dårligere enn Cermaq ønsker. Vi har derfor valgt å ikke søke om økning av MTB på lokaliteten, slik vi i utgangspunktet har ønsket.

Cermaqs overordnede lokalitetsstrategi er å ha få, men store lokaliteter. Dette gir god utnyttelse av utstyr og kompetanse, samt god produksjonsmessig og økonomisk utnyttelse av våre tillatelser. I tillegg mener vi dette er en god forvaltning av knappe arealressurser i kystsonen, som reduserer interessekonfliktene med andre viktige brukere som fiskerinæringen.

For å kunne øke produksjonen på Hammer har vi sett på mulighetene for å øke arealet på anlegget, for dermed å få bedre spredning av organisk materiale fra driften. Dette har imidlertid vist seg å ikke være mulig. Mot land på sør- og vestsiden av anlegget er det for grunt, og ikke gode nok strømforhold, til å oppnå en miljømessig og fiskevelferdsmessig god produksjon. Utover i sundet mot nord begrenses mulighetene av hvit sektor fra Skagstadsund fyrlykt, og Kystverket har sagt nei til å gjøre en omskjerming av lykta.

Situasjonen er dermed at det ikke er mulig å utvide produksjonsarealet på Hammer. Cermaq ønsker heller ikke å risikere overbelastning av resipienten ved å søke om tillatelse til å øke produksjonen på eksisterende areal.

2. Alternativ lokalitet i Skagstadsundet – «Trollvikodden»

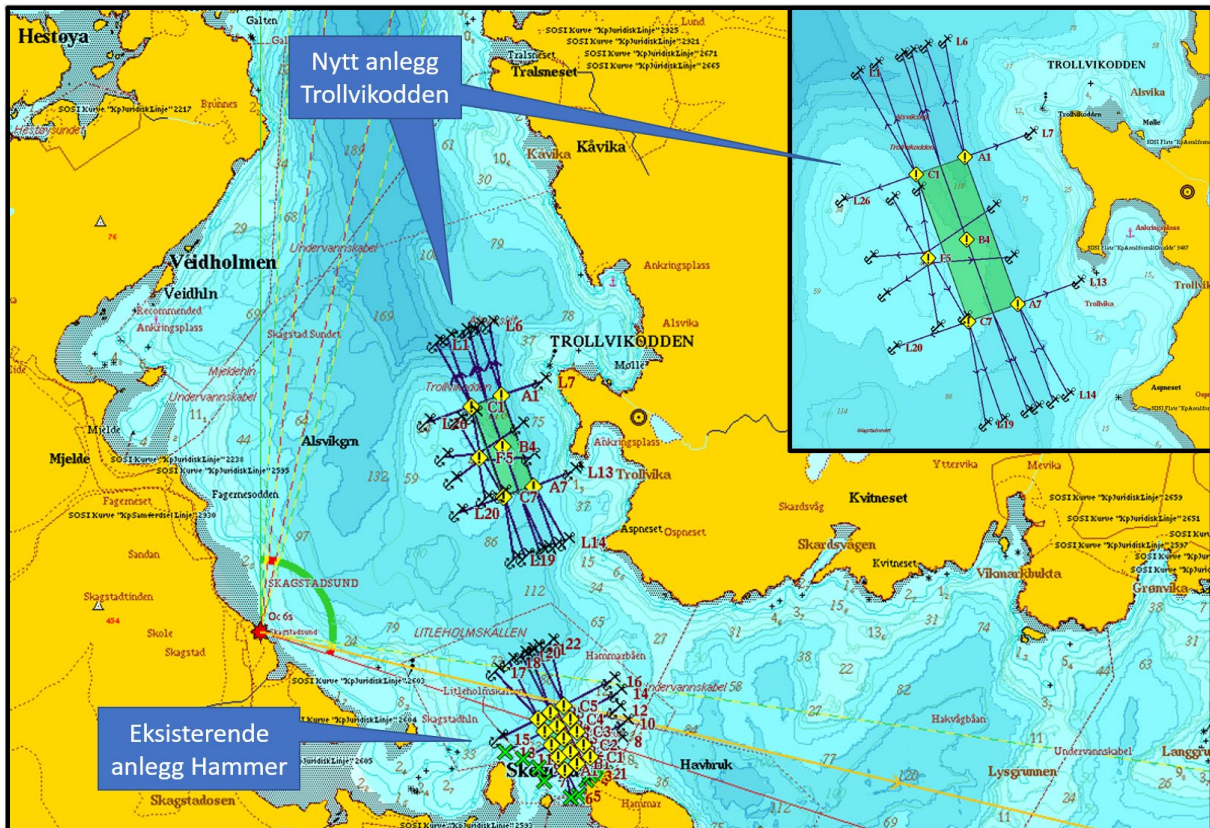
For å kunne opprettholde og utvikle produksjonen i området har Cermaq gjennomført en grundig «screening» av potensielle andre lokaliteter i Skagstadsundet. I prosessen ble det funnet 5 alternative plasseringer som tilfredsstilte våre krav til egnethet med hensyn til dybde, bunntopografi og strøm, samtidig som forholdet til andre interesser som fiskeri, ferdsel og friluftsliv kunne ivaretas på en best mulig måte.

De alternative løsningene har vært diskutert i møter med Kystverket og Steigen fiskarlag, som ble vurdert å være særlig viktige interessenter i forhold til en dispensasjonssøknad. Resultatet av denne prosessen ble at anlegget ved Trollvikodden som er vist i figur 2 nedenfor var det klart gunstigste alternativet, som kunne aksepteres både av Kystverket og Fiskarlaget. Dagens anlegg på Hammer er også vist i figuren.

Anlegget er tenkt etablert som en ramme med 2 x 6 bur, med burstørrelse 100 x 100 meter. Til sammenligning er dagens anlegg på Hammer 2 x 5 bur, størrelse om lag 70 x 80 meter. Det nye anlegget vil ligge over dybder 70-120 meter, mot dagens anlegg på 30-70 meter. Plasseringen ligger også mer gunstig i forhold til strøm og vannutskifting. Flåten er plassert på vestsiden av anlegget for å gi rikelig rom for ferdsel mellom anlegget og Lundøya.

Økning av areal, større dybde og bedre strømforhold vil etter vår vurdering gi vesentlig bedre forutsetninger for bærekraftig drift på lokaliteten, og optimale rammebetingelser for god fiskevelferd. Dersom dispensasjon innvilges vil det bli gjennomført forundersøkelse med strømmålinger, bunnkartlegging, og miljøundersøkelser (B- og C-undersøkelser) for å få et

fullgodt grunnlag for å søke akvakulturmyndighetene om lokalitetstillatelse på vanlig måte. I første omgang vil vi søke om en tillatelse på 3.600 tonn, tilsvarende dagens volum på Hammer. Dersom miljøundersøkelsene under drift viser gode resultater vil vi vurdere å søke om økt produksjonsvolum over tid.

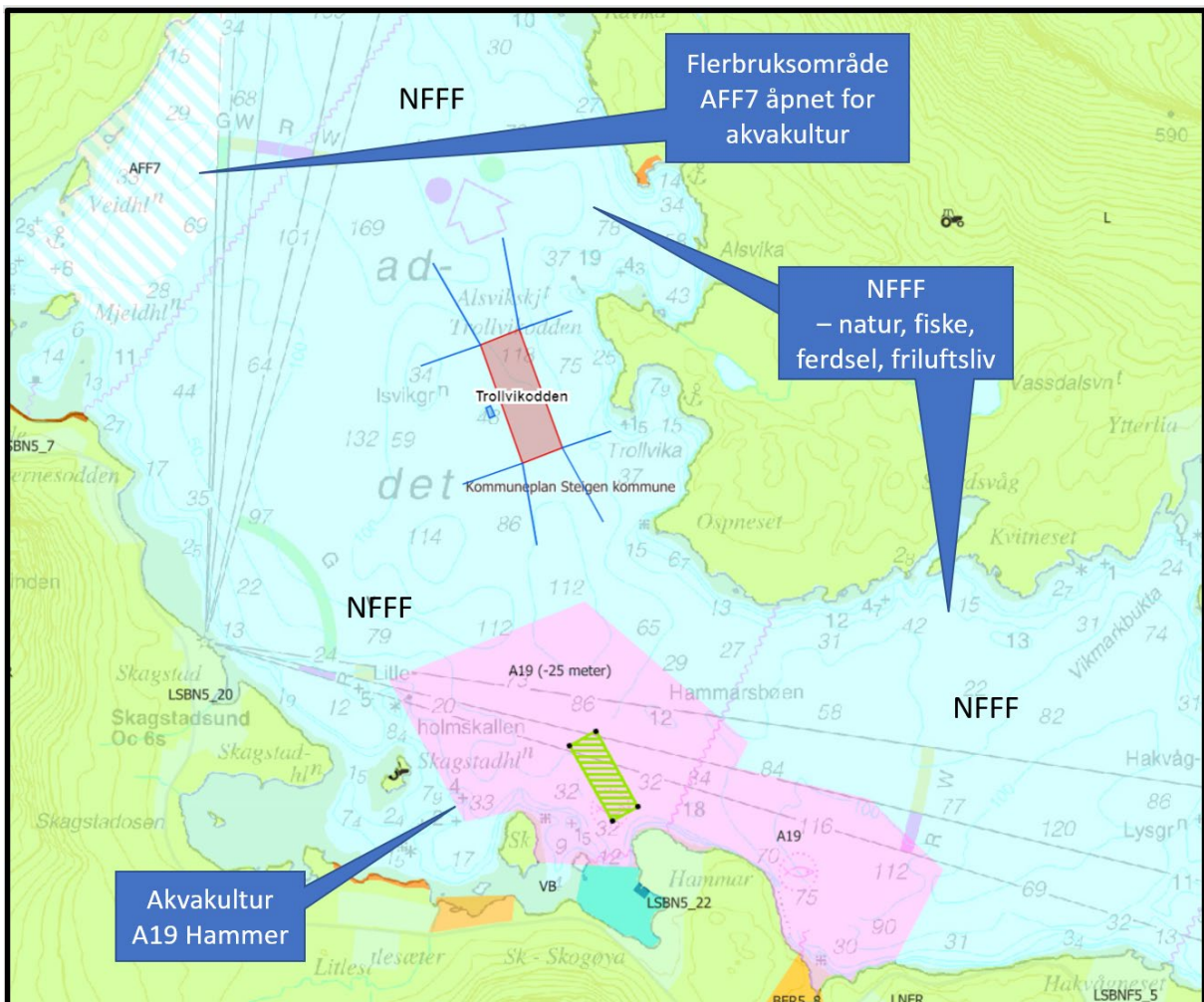

Figur 2 Ny foreslått lokalitet «Trollvikodden»

3. Forholdet til eksisterende regulering i området

Gjeldende regulering i Skagstadsundet er vist i figur 3 nedenfor. Hele arealet hvor det nye anlegget er plassert er i gjeldende arealplan regulert til flerbruksformålet «NFFF»; natur, fiske, ferdsel, og friluftsliv.

Eksisterende anlegg på Hammer ligger i område regulert til akvakultur. Ved Veidholmen på Engeløy-siden av sundet ligger et flerbruksområde åpnet for akvakultur, med tilhørende planbestemmelser. Dette området er for grunt til å være egnet for matfiskproduksjon av laks.

Figur 3 Forholdet til eksisterende arealregulering i Skagstadsundet

4. Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel er resultatet av en omfattende prosess der kommunestyret har avveid ulike interesser mot hverandre og fastsatt overordnede rammer for arealbruken i kommunen. Cermaq er klar over at plan- og bygningsloven derfor fastsetter strenge krav som må tilfredsstilles før det kan gis dispensasjon. Det skal ikke gis dispensasjon hvis hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra (i dette tilfellet natur, fiske, ferdsel og friluftsliv) blir vesentlig tilsidesatt. Videre er det krav om at fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Nedenfor vurderes vårt foreslåtte anlegg konkret opp mot lovens krav til dispensasjon.

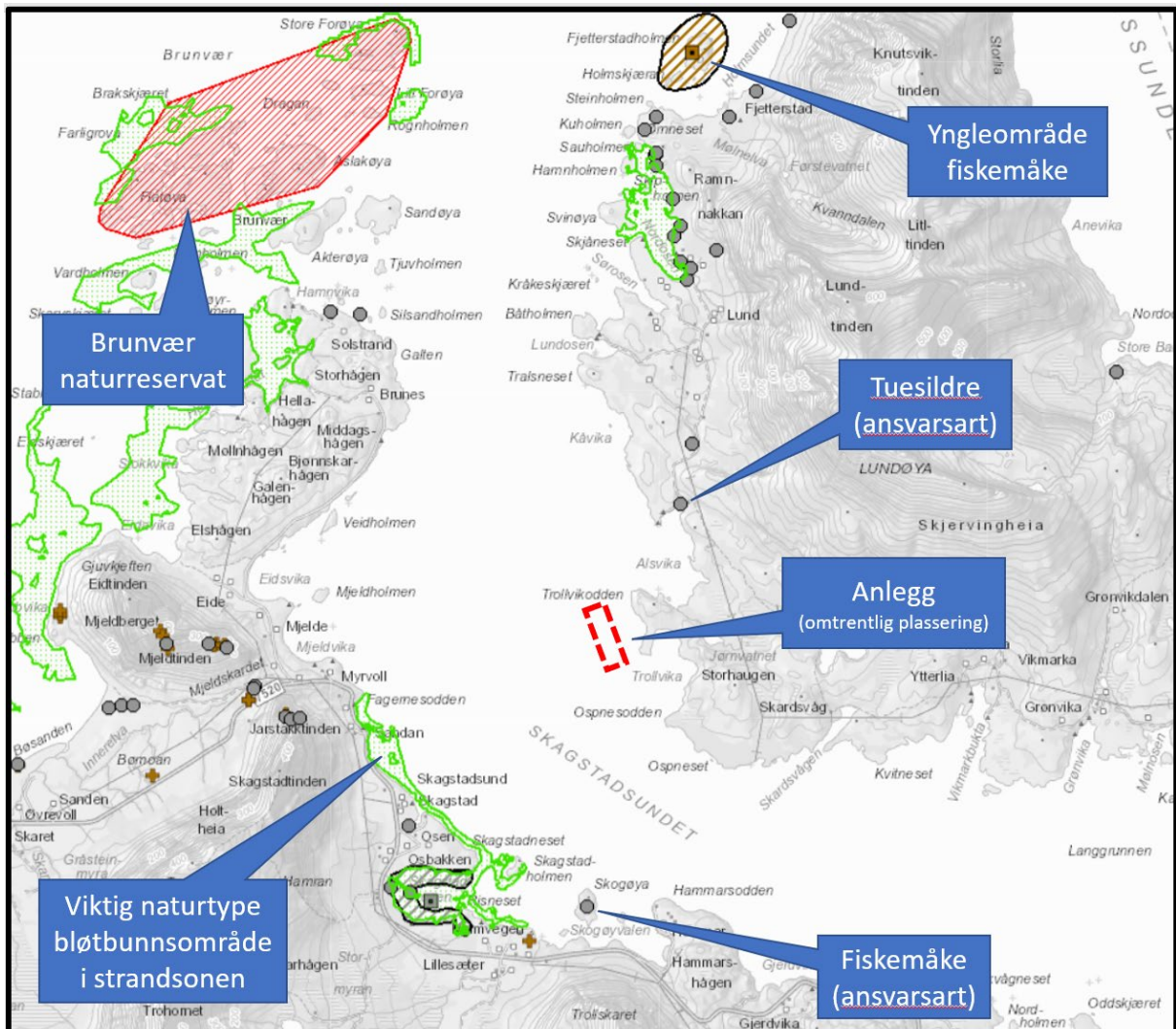
4.1 Vurdering av lokaliteten i forhold gjeldende arealformål NFFF

Natur

Naturverdier i området er vurdert på grunnlag av registreringer i Miljødirektoratets kartverktøy Naturbase, som vist i kartutsnittet i figur 4.

Brunvær naturreservat ligger drøyt 4 km nordvest for det foreslåtte anlegget. Det er flere registreringer av fiskemåke, som er en art med «særlig stor forvaltningsinteresse, i Skagstadsundet. Langs land på Engeløya sørvest for anlegget er det registrert et viktig bløtbunnsområde.

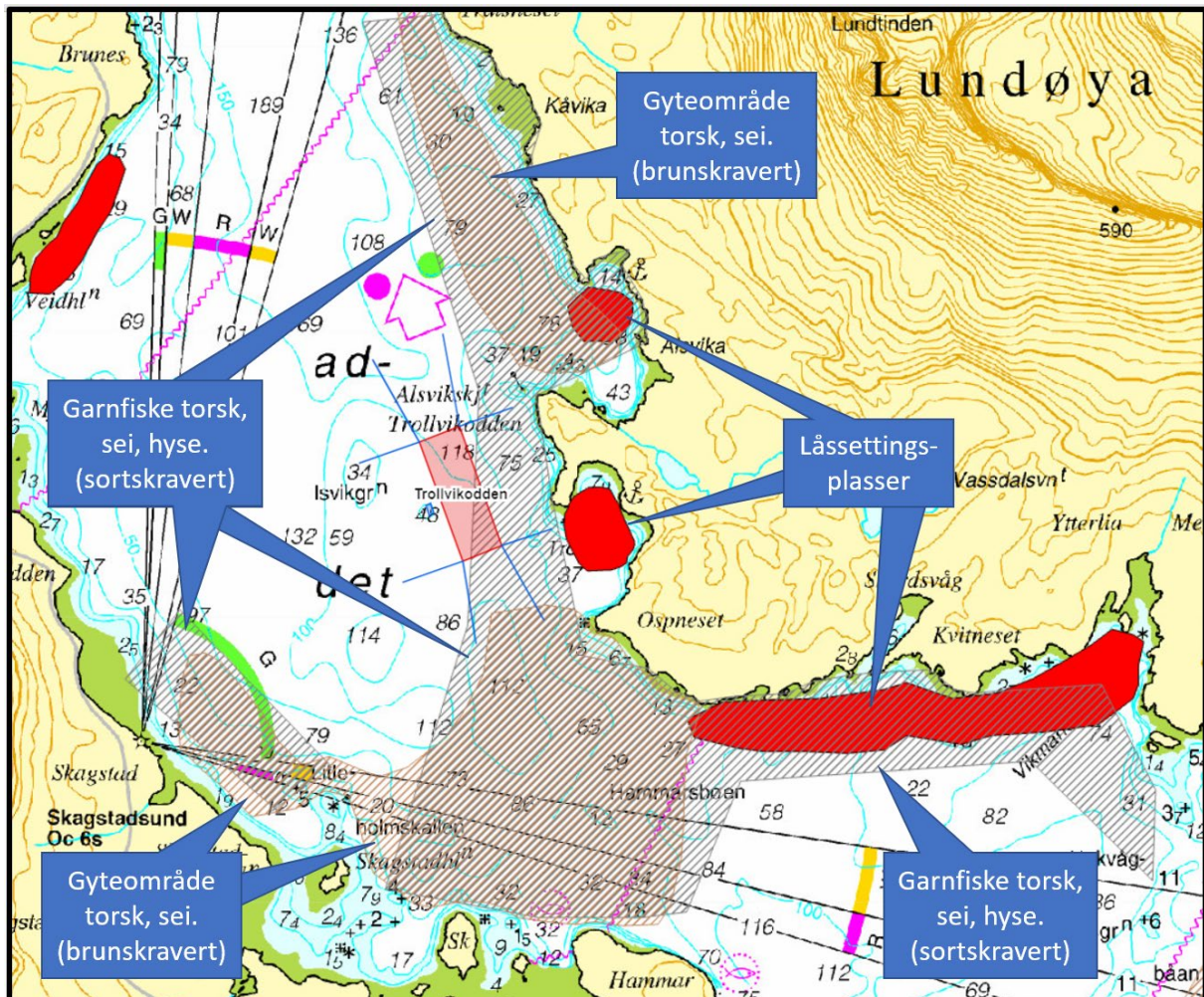
Etter Cermaq's vurdering vil ingen av disse naturverdiene i Skagstadsundet bli vesentlig negativt berørt av det omsøkte anlegget.

Figur 4 Registrerte naturverdier

Fiskeri

Vi har benyttet Fiskeridirektoratets kartverktøy Yggdrasil - fiskeri for å illustrere mulige konflikter mellom det foreslåtte anlegget og fiskeriinteressene i området. Relevant kartutsnitt med fiskerirelaterte registreringer er vist i figur 5 nedenfor.

Figur 5 Fiskeriinteressene

Deler av overflateanlegget kommer inn i et registrert område for garnfiske etter flere arter. Det samme gjelder fortøyningslinjer mot øst og sør. Noen fortøyningslinjer mot sør strekker seg innenfor gyteområde for torsk og sei. Som nevnt ovenfor har vi vært i direkte dialog med Steigen fiskarlag for å finne en plassering som minimerer konflikter med fiskeriinteressene. Vi sender imidlertid søknaden i kopi direkte til Fiskarlaget slik at de kan uttale seg formelt til søknaden slik den nå foreligger.

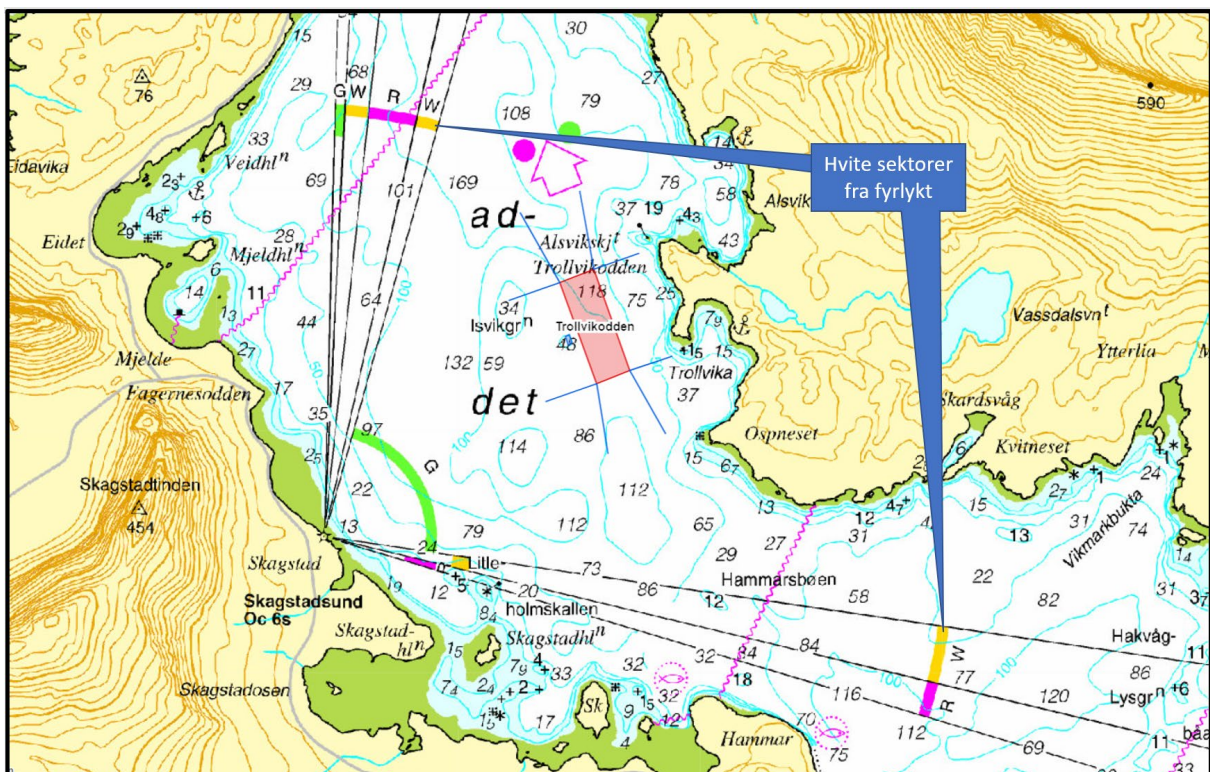
Det ligger også flere registrerte låsettingsplasser langs Lundøya i dette området. Så vidt vi kjenner til har disse vært svært lite brukt de siste tiårene. Med unntak av låsettingsplassen i Trollvika vil anlegget ikke være til hinder for framtidig bruk til låsetting.

For å legge til rette for en best mulig sameksistens vil vi gi alle fiskere som ønsker dette tilgang til såkalte OLEX-filer over anlegget, slik at de kan se nøyaktig hvor fortøyningene er lagt ut.

På bakgrunn av redegjørelsen ovenfor mener Cermaq at fiskeriformålet i gjeldende plan ikke vil bli vesentlig tilsidesatt ved en dispensasjon som omsøkt.

Ferdsel

Trafikken i Skagstadsundet består hovedsakelig av fiskebåter, trafikk tilknyttet Cermaqs lokalitet på Hammer, samt fritidsbåter. Det går ingen hovedled eller biled i Skagstadsundet. Skagstadsund fyrlykt er den viktigste navigasjonsinstallasjonen i området, med hvit sektor både nordover og østover i sundet. Det foreslåtte anlegget har svært god avstand til de hvite sektorene i sundet, illustrert i figur 6 nedenfor.

Figur 6 Ferdsl og navigasjon

I tillegg til trafikk i hvit sektor fra fyrlykt, vil det selvfølgelig være annen trafikk fra fiskebåter, fritidsbåter, padlere mv. i nærområdet. Slik anlegget er foreslått plassert vil det være åpent for trafikk rundt hele anlegget, men generelle avstandsregler for ferdsel og fiske vil gjelde.

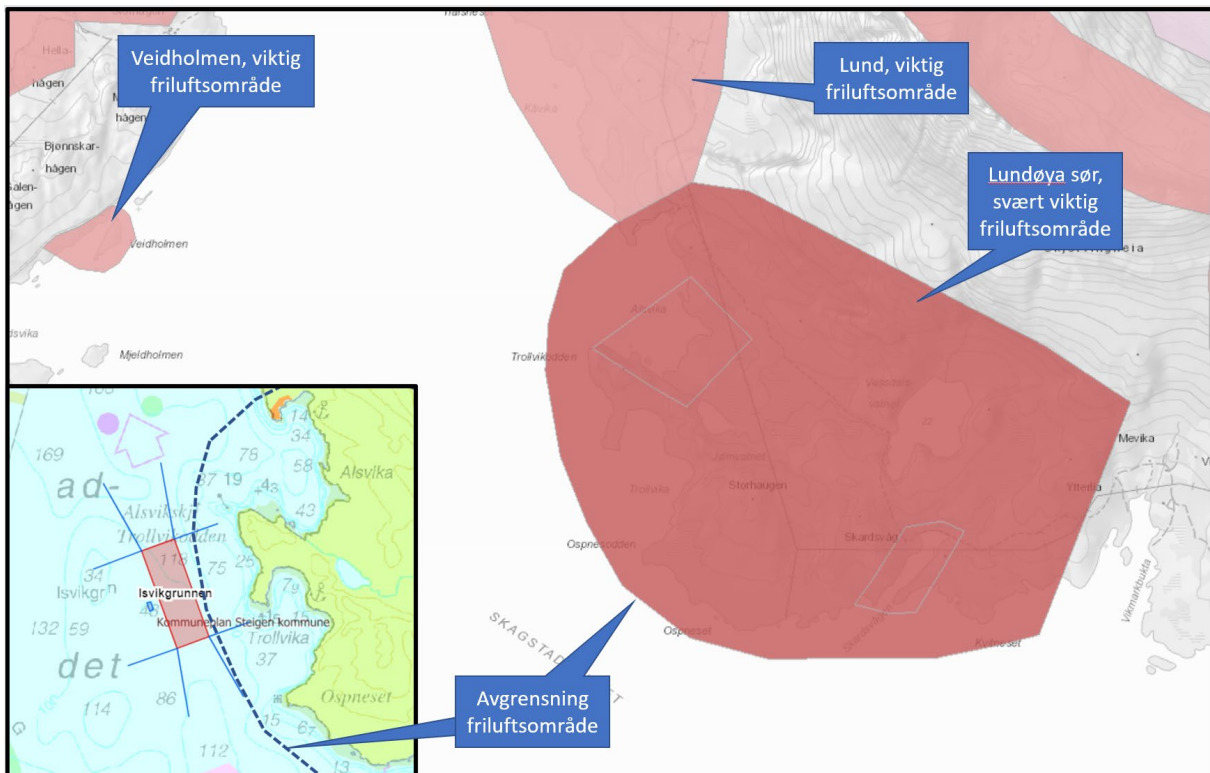
Avslutningsvis gjentas at plasseringen av anlegget ved Trollvikodden er gjort etter konsultasjoner med Kystverket, med vurdering av flere ulike alternativer. Cermaq mener på

denne bakgrunnen å ha dokumentert at anlegget ikke kommer vesentlig i konflikt med ferdselsformålet.

Friluftsliv

Friluftssinteressene i området er vurdert med utgangspunkt i friluftslivkartleggingen som finnes tilgjengelig i Naturbase, se figur 7, og lokalkjennskap til bruken av området.

Et større område fra Vikmarkbukta til Alsvika, inkludert sjøarealet langs land, er registrert som et svært viktig friluftsområde. Området brukes som utfartsområde og ulike friluftaktiviteter. I tillegg er det viktige friluftsområder ved Skagstadsundet lenger nord på Lundøya, og ved Veidholmen ved Engeøya.

Figur 7 Friluftsliv

Det foreslåtte anlegget ligger nært opptil avgrensningen av friluftsområdet Lundøya sør, men den synlige delen av anlegget ligger i sin helhet utenfor. Fortøyningslinene østover mot Lundøya kommer inn i friluftsområdet, men vil forankres så dypet at de ikke er til hinder for ferdsel i området. Fôrflåten er plassert på vestsiden av anlegget, for å holde mest mulig avstand og minst mulig hindring for ferdsel langs Lundøya.

Selv om anlegget ikke ligger innenfor avgrensningen av friluftsområdet i kartet, er selvfølgelig Cermaq innforstått med at noen brukere vil kunne oppfatte anlegget som negativt i forhold til opplevelsesverdiene og bruken av området. Dette vil være en subjektiv og individuell vurdering. Friluftssinteressene forventes å bli ytterligere klarlagt gjennom

høring av søknaden. Etablering av et anlegg som foreslått vil uansett ikke være til hinder for fortsatt bruk av friluftsområdene i området.

4.3 Fordeler ved dispensasjon

Driften på Hammer har vist seg å ikke være miljømessig optimal, og det er etter vår vurdering ikke mulig å øke produksjonen der på en bærekraftig måte. Etablering av en ny lokalitet ved Trollvikodden vil dermed sikre Cermaqs fortsatte drift i Skagstadsundet, og opprettholdelse av de 6 arbeidsplassene og 1 lærlingeplass der. Framtidig vekst på lokaliteten kan gi nye arbeidsplasser.

Nedleggelse av Hammer og flytting av virksomheten til Trollvikodden vil gi positive effekter knyttet til miljø og bæreevne, ved at vi får større spredningsareal, økt dybde under merdene og bedre strømforhold. Dette vil også medføre enda bedre vannkvalitet i merd og dermed bedre betingelser for god fiskevelferd.

Dersom miljøundersøkelser under drift viser at lokaliteten har så god bæreevne som vi forventer, vil vi søke om økt MTB. Dette vil gi økt matproduksjon, og økt aktivitet både på sjø og land (slakteri mv.) i Steigen.

For Steigen kommune vil etableringen av en ny lokalitet gi mulighet for økte utbetalinger fra Havbruksfondet, på to ulike måter. Etablering av en lokalitet ved Trollvikodden vil telle som ny kapasitet, og dermed gi uttelling i utbetalingene knyttet til vekst i det påfølgende oddetallsåret. Dette er en engangseffekt. Dersom lokaliteten over tid får høyere MTB enn 3 600 tonn (ref. Hammer), vil Steigen få økt sin andel av utbetalingene fra Havbruksfondet hvert år.

5. Eksisterende lokalitet Hammer – område A19 i arealplanen

Dersom kommunen innvilger dispensasjon, og akvakulturmyndighetene gir tillatelse til etablering av ny lokalitet ved Trollvikodden, vil Cermaq avvikle dagens drift og fjerne hele sjøanlegget på Hammer. Landbasen vil bli beholdt.

På grunn av avstandskrav vil det ikke være aktuelt for andre aktører å etablere ny lokalitet på Hammer når vår eksisterende lokalitet er nedlagt og fjernet. Cermaq ser imidlertid at lokaliteten, med nærhet til infrastruktur og arealer på land, kan være godt egnet for et eventuelt framtidig anlegg med lukket teknologi. Vi ber derfor om at A19 ikke fjernes som akvakulturområde i kommuneplanens arealdel. Kommunen kan vurdere om det bør fastsettes nye planbestemmelser for området som fastslår at det ikke kan etableres nytt anlegg med åpen merdteknologi her.

For ordens skyld minner vi også om at Cermaq har søkt om dispensasjon for lagringsareal innenfor A19, i Gjerdvika på østsiden av Hammer. Denne søknaden ligger fortsatt til behandling i Steigen kommune. Dersom dispensasjon innvilges vil det bli søkt om tillatelse fra Kystverket etter havne- og farvannsloven.

6. Oppsummering søknad

Dagens lokalitet på Hammer har vist seg å ikke være optimal i forhold til miljø. Dette er i seg selv negativt, og setter i tillegg sterke begrensninger på videre utvikling av Cermaqs aktivitet i denne delen av Steigen. Vi ønsker derfor å erstatte dagens drift på Hammer med en ny lokalitet ved Trollvikodden i Skagstadsundet.

Etter Cermaqs vurdering er konfliktene med andre viktige formål i det aktuelle arealet begrensede, slik at formålene i gjeldende arealregulering NFFF ikke blir vesentlig tilsidesatt. Videre mener vi at fordelene knyttet til sikring av fortsatt drift, bedre miljø og fiskevelferd, og muligheter for framtidig økt matproduksjon er vesentlig større enn ulempene ved en etablering.

På denne bakgrunnen søker vi Steigen kommune om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for etablering av en ny lokalitet i Skagstadsundet som nærmere beskrevet ovenfor.

Ved spørsmål om søknaden bes om at det tas kontakt på mobil 970 99 265 eller epost knut@steigenlive.com.

På vegne av Cermaq Norway AS,

Knut Andersen
Ekstern rådgiver

Kopi: Steigen fiskarlag v/Jon Vegar Strømsnes